

MØBELSNEKKERENS SKAMMEL

En skammel er et møbel som kan brukes i mange situasjoner. Her har vi bygget **en med utsøkte håndverksdetaljer** som ikke bare gjør den vakker, men også bunnsolid.

Gjør Det Selv

VANSKELIGHETSGRAD

Det er utfordrende å lage limtre selv, og det krever stor nøyaktighet å få flettingen helt riktig.

LETT VANSKELIG

TIDSFORBRUK

Cirka én dag med arbeid, pluss et par dagers tørketid i tillegg.

PRIS

Cirka 800 kroner.

MATERIALER

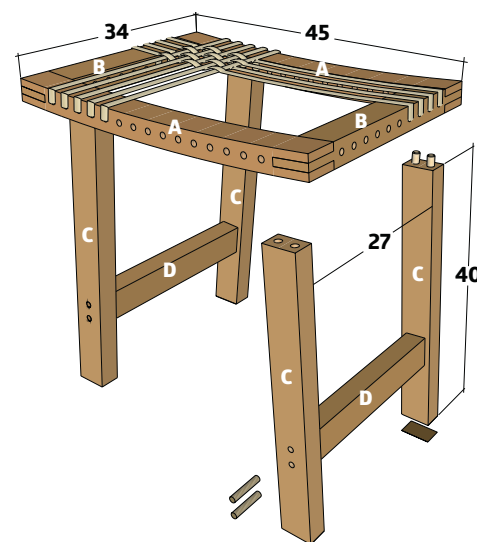
- 1 lekt, 48 x 48 mm, 360 cm**
(splittes i tre stk. 12 mm lister og limes sammen til limtre):
- 2 buede stykker (A) à 45 cm
 - 2 rette endestykker (B) à 34 cm
 - 4 bein (C) à 40 cm
 - 2 tverrstivere (D) à 27 cm
 - Kryssfinér til mal

Dessuten:

- PU-lim og små spiker
- Nagler: 8 stk. 8 mm, 8 stk. 10 mm
- Voks og små lærapper
- Snor, cirka 15 meter

SPESIALVERKTØY

- Japansag

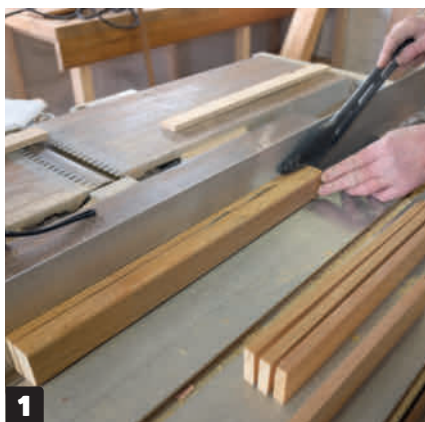
Skammelen består av et buet flettesete (A og B) og to sett med bein (C og D). Begge beina og tverrstiverne mellom beina er montert med trenagler.

Ramme

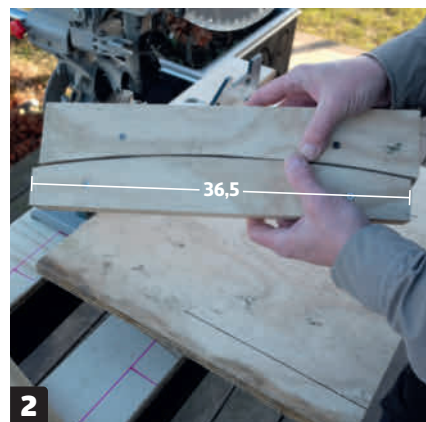
Skammelens sete består av en treramme som er laget av limtrelekter. Her har vi selv skåret til listene vi lager limtreet av, av 48 x 48 mm lekter. For å forme treverket må du lage en mal med den formen du vil at limtreet skal ha, og spenne det fast i 24 timer.

Før du limer sammen listene, må du varme dem opp i et 125° varmt vannbad i cirka 30-40 minutter for å gjøre dem smidigere og lettere å arbeide med.

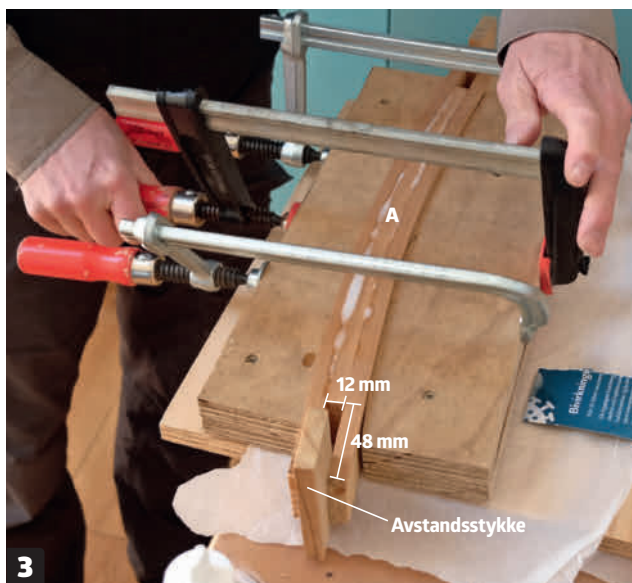
Det er en god idé å gjøre en prøvesammenføyning før listene limes sammen. Sag av det overskytende treverket på limtrelektene til slutt.

Lektene splittes i strimler på bord-sirkelsagen. Lekten er 48 x 48 mm og splittes i tre stk. 12 mm smale lister. Du kan eventuelt også kjøpe ferdige lister i samme tykkelse.

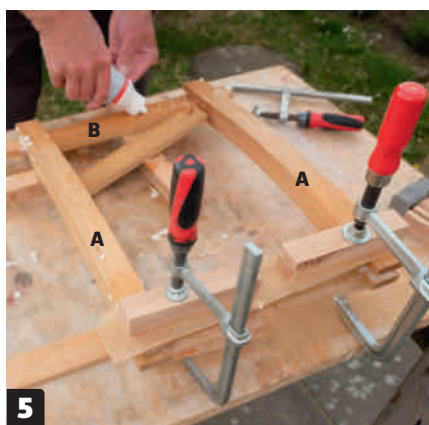
Lag en mal av kryssfinér til det buede setet, som skal lages av de tynne listene. Hver av de to buede delene består av to kryssfinérplatebiter som er skrudd sammen til en tykkelse på 36 mm.

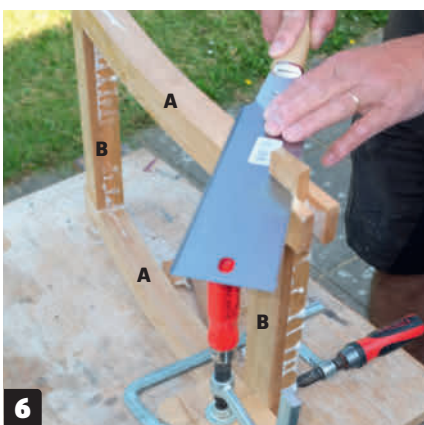
De buede limtre-stykkene (A) limes sammen. Påfør PU-lim på de oppvarmede listene og spenn dem fast til malen med tvinger. Den nedre delen av malen festes til en kryssfinérplate med noen små avstandsstykker og et lag bakepapir mellom, slik at limtreet kan fjernes etter 24 timer. Legg avstandsstykker i endene for å sikre at avstanden er 12 mm.

Lim sammen også de rette stykkene (B). Midtlisten skal være lang, slik at det kan lages en tapp. Til å begynne med limes bare to lister sammen. Det siste stykket limes på når seterammen settes sammen.

Rammen settes sammen når limtre-stykkene (A og B) er tørre etter et døgn. Sjekk at de er 36 mm tykke. Hvis ikke, sliper du litt. Den siste delen av B-stykkene limes fast med PU-lim og spennes fast.

Overskytende tre i endene fjernes med en japansag. Fjern også skummet fra PU-limet. Det er lurt å fjerne limet før det stivner – det kan du gjøre med en fuktig, hardt oppvridd klut.

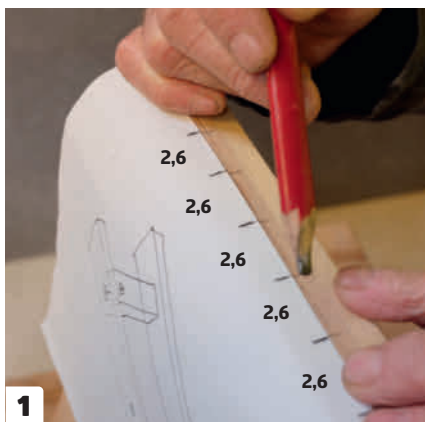

Rammen slipes og kantene rundes litt, slik at de er mindre mottakelige overfor slag. En hendig eksentersliper kommer inn i krokene og er perfekt til arbeidet.

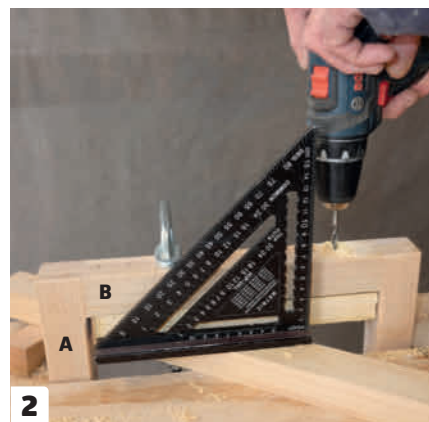
Hull og bein

Nå er det tid for presisjonsarbeid. Hullene i rammen til flettesetet må være nøyaktig like langt fra hverandre. Dette kan du få til ved å tegne opp hullene som skal bores etter en mal.

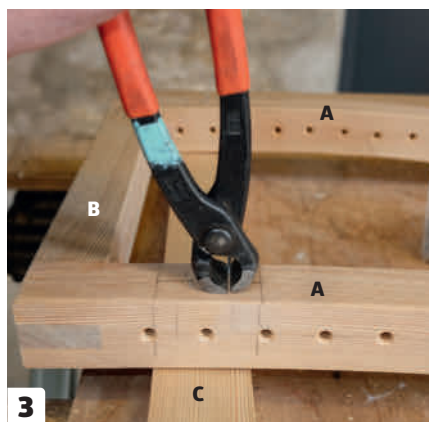
Beina og tverrstykkene mellom beina skal festes med trenagler. De skal også passe nøyaktig, slik at du får en fin finish. Her markerer vi plasseringen av naglene med små spiker som lager små merker i endene av beina, slik at du vet hvor du skal bore til naglene. Husk å lage et borstopp på boret, for eksempel med teip for å markere hvor dype hullene skal være.

1 Tegn opp til hull på rammen, slik at du kan bore hull og lage et flettesete. Hvis du tegner hullenes plassering på et papir, er det enkelt å overføre målene. Det skal være 14 hull på langsiden og 10 på kortsiden.

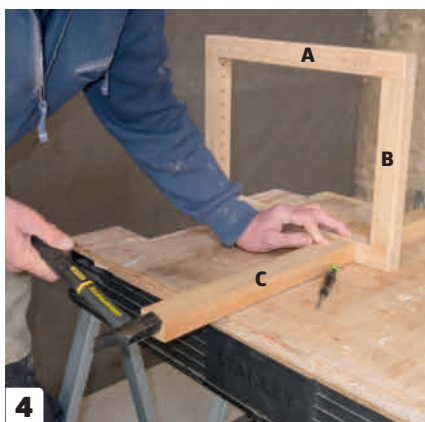

2 Bor hullene, gjerne etter en vinkel, slik at du ikke borer skjevt ned i rammen. Hullene er 4 mm og alle er lett forsenket. Legg en trekloss under for å hindre at hullene fliser opp på undersiden.

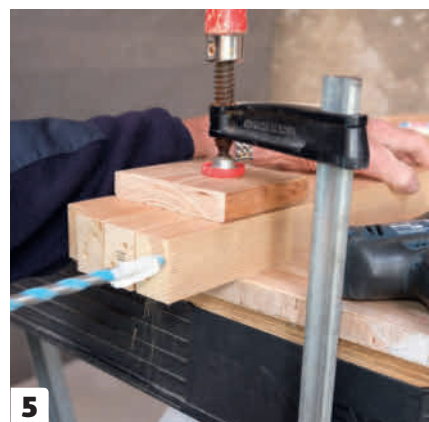

3 Merk opp hvor beina (C) skal festes.

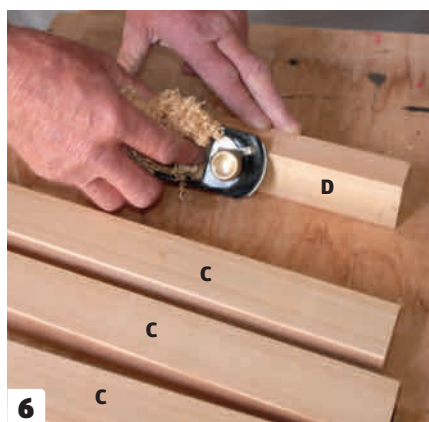
De skal monteres med to nagler i hver sammenføyning – en på hver side av hull nummer to. Sett inn to 2 mm spiker her og klipp dem av så de stikker opp et par mm.

4 Plasser enden av beinet ut for midten av de to spikerspissene. Legg en kloss mot beinet i den andre enden, og bank beinet mot spikerendene med en hammer. Dermed har du merket opp til naglene.

5 Forbor til naglene i beina. Bor først med et 5 mm bor for å hindre at treet sprekker, deretter et 10 mm bor (på størrelse med naglene). Hullet skal være 2,5 cm dypt. Merk dybden med teip på boret.

6 Beina (C) og de to tverrstiverne (D)

avrundes i kantene, ettersom runde kanter er mindre sårbare overfor støt. Det er smart å gjøre det nå – før skammelen monteres – da er det lettest å komme til.

Beina settes sammen og monteres til rammen.

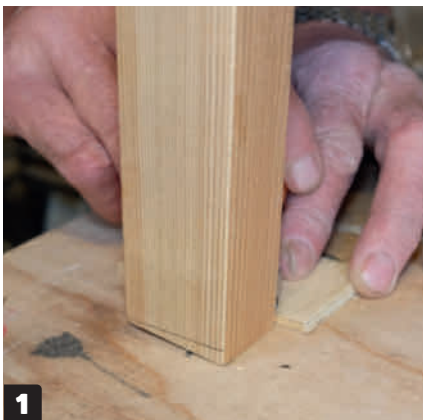
Tverrstiveren (D) er festet mellom beina med lim og synlige nagler (8 mm). Beina festes også med nagler (10 mm) til rammen (A og B), men her er naglene skjult. Sag av den overskytende delen av naglene til tverrstiverne og slip overflaten glatt.

Sete og finish

Beina skal være kuttet i samme lengde og ha god kontakt med gulvet med hele beinets endeflate. Dette gjør skammelen stabil og behagelig å sitte på.

Det flettede setet er laget med en snor av kunststoff, som ligner hamp. Det gir skammelen et naturlig utseende. Du trenger to snorer – en 10 meter lang til den korte delen av flettesetet og en 5 meter lang til den lange delen. Tre snoren gjennom hullene med en "nål" laget av teip.

Før du lager flettesetet, er det lurt å gi treverket en overflatebehandling – her bruker vi voks.

1 Juster beinhøyden, slik at skammelen kommer til å stå like mye på alle fire bein. Skammelen settes på et flatt underlag, der du merker opp lengden på beina, for eksempel ved hjelp av en kryssfinérstump.

2 Kapp beina slik at de blir like lange. Spenn fast skammelen med et par tvinger mens du sager med japansagen, som etterlater pene, jevne snitt.

3 Forsenk de to hjørnehullene i rammen, der snoren til flettesetet skal begynne og slutte. Her er det plass til knuten på snoren, som dermed kommer til å være skjult.

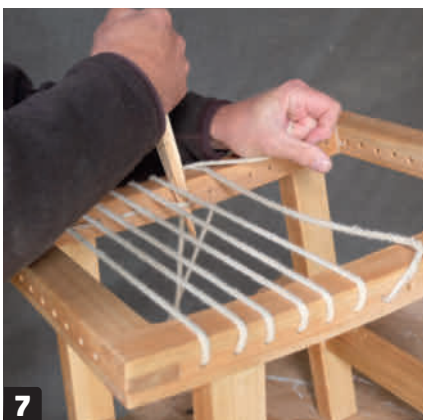
4 Slip skammelen med eksentersliperen en siste gang på alle flater. Sørg for hele tiden å holde maskinen i gang, så du ikke lager stygge fordypninger i treet.

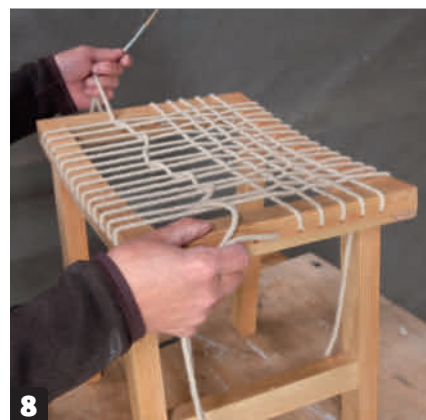
5 Her limes lærstumper under beina, slik at skammelen ikke riper opp gulvet når den flyttes rundt. Lærstumpene skjæres til slik at de er litt mindre enn endeflatene.

6 Skammelen får en omgang voks, før flettesetet lages. Overflaten av voks gjør skammelen mer motstandsdyktig overfor flekker og lettere å rengjøre. Du kan også etterbehandle med olje, såpe eller lakk.

7 Lag flettesetet. Du skal bruke en snor på cirka 10 meter til setet i den korte retningen. Lag en knute i enden, og trekk den gjennom hullene i rammen. Sørg for å spenne snoren hardt. Ta en trekile til hjelp.

8 Trekk snoren gjennom hullene i den lange retningen, slik at det dannes et flettemønster. Her er snoren bare 5 meter lang. Den trekkes gjennom hullene med en "nål" av teip, som er klistret fast til snoren.